

4. Erasmus+ izobraževanje v deželi ognja in ledu

Smart Teachers Play More

V aprilu 2025 sva se specialni pedagoginji in svetovalni delavki, Natalija in Mateja, udeležili Erasmus+ izobraževanja Smart Teachers Play More (STPM) v Reykjaviku na Islandiji. Izobraževanje v deželi ognja in ledu je bila zelo raznolika, barvita in zanimiva izkušnja polna kontrastov. Tam smo se zbrali učitelji, vzgojitelji in svetovalni delavci iz različnih evropskih držav z namenom izmenjave idej in pridobivanja praktičnih pristopov za bolj aktivno, razgibano in čuječe učenje v šoli.

Navdušilo naju je spoznanje, da naša šola že predstavlja odličen primer izobraževalne ustanove, kjer vsakodnevno vključujemo elemente učenja in poučevanja z gibanjem, konkretnim materialom ter časom in prostorom, namenjenem umirjanju. To so kot nekaj pozitivnega prepoznali tudi ostali udeleženci, na podlagi česar sva potem pridobili nove kontakte zainteresiranih ustanov, ki bi želele v prihodnje sodelovati z nami v Erasmus+ projektih.

Potovanje in prvi vtisi

Na celodnevno pot do Reykjavika sva se odpravili že v zgodnjih jutranjih urah iz Ljubljane, prek Benetk in Varšave, kjer sva imeli daljši postanek. Ta čas sva izkoristili za ogled UNESCO zaščitenega starega mestnega jedra Varšave in doživeli celo obeležitev 1000-letnice kronanja prvega poljskega kralja. Presenečenje naju je čakalo že 1. dan – znašli sva se namreč na čisto prvem letu nove linije Varšava–Reykjavik!

Naslednji dan, v nedeljo dopoldne, sva si ogledali nekaj mestnih znamenitosti, nato pa se v popoldanskih urah udeležili sprejema in prvega srečanja udeležencev izobraževanja, kjer sva med drugimi spoznali še enega slovenskega učitelja. Navezali sva tudi prve stike z drugimi učitelji s Slovaške, iz Španije in Nemčije. Prvi stik s programom je bil prijeten, uvodne igre pa so pokazale, da se bo teden odvil v zelo aktivnem in optimističnem duhu.

Gibanje za boljše pomnjenje in dobro počutje

Izobraževanje se je izkazalo za zelo praktično naravnano – ogromno smo se gibali in skozi gibanje spoznavali nove učne metode. V naslednjih dneh smo se po sklopih lotili praktičnega spoznavanja elementov, metod in strategij, ki lahko obogatijo vsakdanje načine poučevanje: čuječnost, različne metode pripovedovanja zgodb, sodelovalnih in gibalnih iger za izboljšanje pomnjenja in splošnega počutja. Poudarili so tudi, da je smiselno in zelo dobrodošlo, da so v gibanje vključeni tudi učitelji, ne le učenci. Aktivni odmori oziroma »minutke za gibanje« so namreč pokazali pozitivne učinke tudi na produktivnosti in boljšem počutju učiteljev.

Velik del izobraževanja je bil namenjen tudi pripovedovanju zgodb kot učni metodi, ki bi jo pri nas lahko uporabili predvsem učitelji tujih jezikov. Spoznali smo številne tehnike, kako s pomočjo gest, slik in improvizacije učencem približati jezik in bogatiti besedišče.

Navdušili so naju primeri iger, ki jih lahko takoj uporabiva tudi pri urah dodatne strokovne pomoči ali pa pri follow-up delu po predstavitvi. Posebej zanimivo se nama je zdelo, da so izpostavili, kako lahko zapis v zvezek obogatimo še z dodatnimi oblikami gibanja – otrok npr. podatke najprej pridobi na preprogi ali plakatu, nato pa jih ponotranji skozi gibanje, ko se mora čez učilnico premakniti nazaj do svojega zvezka. Montessori pedagogi lahko na tem mestu zagotovo prepoznamo podobnost teh smernic s tistimi, ki jim že sledimo – npr. naši otroci ravno na tak način delajo s plakati za raziskovanje

besed. Podobnih paralel z našo prakso sva tekom Erasmus+ izobraževanje našli še kar nekaj. Je bilo pa nekaj idej vseeno novih in smiselnih za vpeljavo v naše delo.

Čuječnost – »biti tukaj in zdaj«

Velik poudarek je bil na čuječnosti in pomenu umirjanja v razredu. Spoznali smo metodo »Now Minutes«, ki vključuje kratke vaje dihanja, tišine in osredotočanja. Dokazano naj bi to pomagalo učencem, da se lažje osredotočijo. V našem montessori okolju je kratka aktivnost čuječnosti primerna za začetek krogov, predstavitev ali ur dodatne strokovne pomoči, da se lahko otroci umirijo in se potem osredotočijo na pomembne informacije, ki bodo sledile.

Pri delu z materialom so izpostavili, da je dobro, da otroke izpostavimo naravnim materialom, čemur z montessori materiali na naši šoli že sledimo. Ugotovili sva, da bi lahko tudi v naše »brloge« ali na kroge vključili predmete za umirjanje iz naravnih materialov nevtralne barve, npr. preprosto volneno vrvico. Tako bi se lahko na primer otroci, ki so motorično nemirni, se težje zberejo ali imajo tremo, ko so izpostavljeni v skupini, z zvijanjem vrvice umiril. Gre za majhno spremembo, ki jo je lahko vpeljati in lahko prinese pozitivne spremembe. Prav v tem duhu je potekalo izobraževanje – »small things do matter & a little is a lot«.

Ogledi islandske šole in izmenjava dobrih praks

Program je vključeval tudi ogled sodobne islandske šole, kjer sva bili navdušeni nad prostornostjo učilnic, steklenimi kotički za pogovor in umirjanjem, poudarkom na praktičnih predmetih (tehnika, gospodinjstvo, vrtnarjenje) in projektnim učenjem, ki je podobno našim raziskavam. Na žalost zaradi velikonočnih praznikov v šoli ni bilo moč videti pouka, je pa vseeno prišlo nekaj učencev, ki so nam predstavili potek pouka, delili z nami prednosti in slabosti, ki jih vidijo na svoji šoli, ter nam razkazali prostore. Podobno kot mi, imajo tudi oni svoj šolski vrt, kjer otroci sami pridelujejo različne vrste sadja in zelenjave.

V razpravi po obisku sva primerjali islandski sistem z našim in izmenjali vtise z drugimi udeleženci. Šola, ki smo jo obiskali je bila velika in nova. Z veliki učilnicami in skupnimi prostori. Okrašena je zelo pisano z veliko močnimi barvami in sivo-oranžnimi stenami. Izbiro močnih barv in velikega števila raznobarnih plakatov sva kot specialni pedagoginji ocenili kot precej moteče za otroke, ki imajo bolj odkrenljivo pozornost in se težje osredotočijo na bistvene podatke ter dogajanje pri pouku. Montessori okolje se nama zdi v tem smislu bolj prijazno otrokom s posebnimi potrebami, čisto subjektivno pa meniva, da je tudi z estetskega vidika bolj prijetno.

Na sploh sva v času tega Erasmus+ izobraževanja začutili dodatno hvaležnost za pedagogiko in okolje montessori. Dobili sva dodatno potrditev, da delamo dobro in da tudi aktualne raziskave potrjujejo tisto, kar je vedela že Maria Montessori – kako pomembno je gibanje, splošno dobro počutje in vzbujanje »iskrice« oz. želje po novem znanju pri otrocih.

Kultura in narava Islandije

Seveda pa ni manjkalo tudi kulturnih in naravnih doživetij. Skupaj z ostalimi udeleženci smo se po izobraževalnem delu v popoldanskem času sprostili v znameniti Sky laguni, si ogledali prestolnico Reykjavik ter obiskali islandske naravne znamenitosti »Zlatega kroga« – gejzirje, slap Gullfoss, krater Kerið in celo razpoko med evrazijsko in ameriško tektonsko ploščo. V spomin se nama je vtisnil tudi kratek, a čaroben pogled na severni sij, ki smo ga ulovili med večurnim nočnim čakanjem na ledenem mrazu.

Erasmus+ izobraževanje na Islandiji nama je prineslo obilico novih idej, potrditev, navdiha in tudi dobro mero medsebojnega povezovanja. Najbolj dragoceno pa je spoznanje, da drobne spremembe lahko prinesejo velike rezultate – tako pri učenju kot pri počutju otrok in učiteljev.

Domov sva se vrnili polni vtisov, novih znanj in stikov ter hvaležni za priložnost, da lahko izkušnje deliva s svojimi sodelavci, učenci in njihovimi starši.

